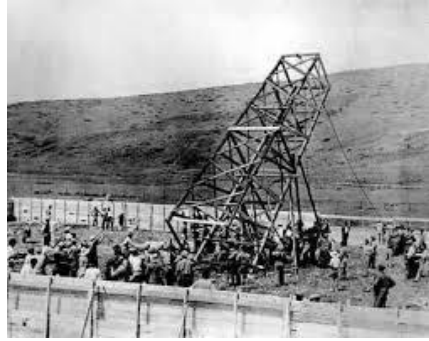

בי"ס: אולפנת אמית עלי זהב

מורה מלווה: תהילה סיבוני

כיתה: ח'

תלמידה: הדר מרמורשטיין

סקירת מקורות חברתיים

במהלך העבודה ערכתי סקר בנוגע להתיישבות. בסקר שאלתי על תחושת הביטחון של התושבים בשומרון וגם של אנשים שאינם מתגוררים בשומרון ביחס למגורים ולנסיעה בכבישי השומרון.

ראיתי שיש מורכבות ודעות שונות בעם בנוגע למגורים ולהרגשת הביטחון בשומרון. מהסקר עלה שיש פער בין האנשים הגרים בשומרון לאנשים שלא. באופן כללי ככל שאנשים יותר שוהים באזור השומרון (בגלל מגורים, עבודה, נסיעות וכו') כך הם מרגישים יותר בטוחים באזור.

בנוסף למדתי על תנועות מרכזיות בבניין הארץ ועל אנשים מפורסמים שהיו מחלוצי ההתיישבות בארץ ישראל, ומראשי חידוש הישוב היהודי בשומרון. בין השאר למדתי על אנשי חומה ומגדל, על הרב צבי יהודה הכהן קוק, על הרב חנן פורת ועוד.

סקירת מקורות תורניים

בתחילת העבודה בררתי מה זה פיקוח נפש? האם זה בכלל רלוונטי לשאלה? התחלתי עם הפסוק המוכר "ונשמרתם מאד לנפשותיכם" ממנו הבנתי שיש איסור להסתכן. במהלך הפרק הבנתי שאכן פיקוח נפש דוחה את רוב המצוות.

בפרק השני בררתי האם קיים ציווי על המגורים בארץ וה"התנחלות". בחומש במדבר מובא הפסוק "והורשתם את הארץ וישבתם בה כי לכם נתתי את הארץ לרשת אתה. והתנחלתם את הארץ..." מפסוק זה למדתי שישנה מצווה לגור בארץ ישראל. בהמשך ראיתי שישנם חילוקי דעות בין הפוסקים האם עלינו להלחם כדי לכבוש את הארץ או שהארץ תגיע אלינו ב"מתנה" ללא צורך בלחימה.

בפרק השלישי הבאתי את שני הציוויים והשוויתי ביניהם. מה "גובר" על מה? האם עלינו לעזוב את ה"התנחלויות" מפני פיקוח נפש, או שמא עלינו להישאר למרות הסכנה. התוספות פותר את העניין "אם רצה להחמיר על עצמו אפילו בשאר מצוות רשאי" (עבודה זרה פרק כ"ז הלכה ב' דיבור המתחיל 'יכול') וכמוהו עוד מספר פוסקים. בהמשך ראיתי שיש מחלוקת האם חובה להישאר ולגור במקומות האלו למרות הסכנה או שזה רק רשות שמי שנוהג כך יבורך. בנוסף אחד הברורים המרכזיים הוא האם המצווה לשבת בארץ ישראל היא מצווה שעומדת בפני עצמה או שהיא חלק מהמצווה של ירושת הארץ והמלחמה עליה, שאז יהיה ברור יותר שהמצווה דוחה פיקוח נפש כדברי רמב"ן "ובדרך העולם נהרגים משני הצדדים בעת מלחמה א"כ חזינן להתורה גזרה ללחום עמהם אף דהוא סכנה".

שאלה תורנית והקשר לחיים האישיים שלי

רוב שנותי כילדה משפחתי גרה באזור המרכז. לפני כמה שנים עברנו לגור בעלי זהב- יישוב בשומרון. אחד מהשינויים שבלטו בעיני במיוחד זה הנוכחות של הצבא, והמפגש עם החיילים שלא חוויתי עד שעברנו לפה. ביישוב שלי היה עד לא מזמן בסיס של הצבא ובנוסף כמעט בכל נסיעה בכבישים רואים רכבים צבאים או חיילים שמאבטחים את הדרך.

בזמן האחרון אני שומעת ומרגישה שיש דיבור, ויכוחים ודעות שונות הטוענות שאין לגור בשומרון מכמה סיבות: זה מסכן חיי אזרחים וחיילים, זה מערער את השלום במדינה ועוד.

מעבר לטענות יש תחושה שעם ישראל מתפלג כמה קבוצות בעקבות הנושא ולפעמים זה מגיע לידי מריבות אידיאולוגיות, בעיקר בין שני צדדים עיקריים:

ימנים- אנשים התומכים במגורים בשומרון, ושמאלנים- אנשים הטוענים שאין לגור בשומרון.

לכן שאלת החקר שלי היא: האם אכן נכון לגור ביהודה ושומרון למרות כל הבעיות המוזכרות לעיל?

המסקנות שעלו מכתובת העבודה

המסקנה שעלתה בסוף כתיבת העבודה היא שאין כל איסור לגור ביהודה ושומרון על אף הסכנה. הפוסקים חלוקים בדעותיהם האם חובה לגור במקומות סכנה משום: "והורשתם את הארץ" או שזו רק רשות והציווי "והורשתם" מדבר רק על הלחימה ולא על המגורים עצמם.

בכל מקרה כמעט ולא נמצא שום פוסק הטוען שיש איסור ליישב את ארץ ישראל גם אם הוא מסכן בכך את חייו.